

Utbildningsförvaltningen
Lina Brage
Ida Carlén

2024-03-14

Dnr BOU 2024-130

Barn- och ungdomsnämnden

Nämndinitiativ (C) - Underlätta för skolor och förskolor att hitta vikarier, svar

Förslag till barn- och ungdomsnämndens beslut

1. Nämndinitiativet anses besvarat.

Ärende

Centerpartiet (C) har inkommit med ett nämndinitiativ för att underlätta för skolor och förskolor att hitta vikarier. Centerpartiet beskriver att förändringarna i den centrala vikariehanteringen (CVH) som infördes läsåret 23/24 inte möter behoven i verksamheten. De höga kraven på pedagogisk utbildning har resulterat i en otillräcklig tillgång till vikarier för skolorna och förskolorna vilket belastar pedagogerna som tvingas täcka upp för frånvarande kollegor. De menar vidare att den ökade belastningen leder till en ohållbar arbetsmiljö och ökad frånvaro. Situationen är särskilt utmanande för förskolorna som kan behöva skicka sin personal till en annan förskola med frånvarande personal. Centerpartiet föreslår

1. Att utbildningsförvaltningen framgent fokuserar på lämplighet, kompetens och språkkunskaper vid anställningen av vikarier för att säkerställa högkvalitativ undervisning.
2. Att en kontinuitetsprincip införs som innebär att vikarier i största möjliga mån tilldelas samma skola eller förskola, för att skapa så hög trygghet som möjligt för barn- och unga.
3. Att förvaltningen tillsammans med rektorer i kommunen gemensamt kommer överens om en långsiktig strategi för vikariehanteringen som också tar hänsyn till svårigheten att rekrytera till skolor i glesbygd eller på landsbygd.

Vikariehantering

Sedan 2011 har CVH (central vikariehantering) haft uppdraget att hantera merparten av korttidsbemanningen till utbildningsförvaltningens verksamheter. En genomlysning gjordes av CVH under 2014, utifrån resultatet av den så definierades verksamhetens uppdrag om under 2015. Verksamheten fick ett tydligare definierat uppdrag om att ha funktionen att vara förvaltningens

funktion för rekrytering och bemanning av korttidsvikarier. Under 2016 bytte även verksamheten namn till Bemanningsgruppen. Under 2016-2017 gjordes ett första stort arbete av Bemanningsgruppen i samarbete med representanter från verksamheterna avseende att säkra en kravprofil som tillämpas vid rekrytering av nya korttidsvikarier åt förvaltningen.

Det är inte anställningskraven i sig som påverkar tillgången på korttidsvikarier utan snarare att verksamheten har haft behov av fler korttidsvikarier än det funnits tillgång till. Ett arbete har pågått under hösten 2023 för att anpassa organisationerna till budgetförutsättningar, vilket medfört att det inte varit ekonomiskt hållbart att använda korttidsvikarier på samma sätt som tidigare. Det har bland annat funnits medarbetare på skolorna som omfattats av bristande tjänstgöringsunderlag på del av tjänst. Om ingen annan skola är i behov av den lediga delen av tjänsten har dessa använts till vikariat. Minskningarna av antalet barn i skola och förskola innebär också att personal som redan är anställd inom verksamheten behöver byta placering. För att säkerställa att arbetsgivarens befintliga medarbetare i första hand används för att bemanna våra verksamheter har en åtgärd varit att inte anställa nya korttidsvikarier sedan årsskiftet 2023/2024 till Utbildningsförvaltningen.

Korttidsvikarier tas fortfarande in i verksamheten, även om målsättningen är att resurserna i större utsträckning ska användas till en grundbemanning som håller även vid korttidsfrånvaro, snarare än för ökade vikariekostnader. För att säkerställa kvalitén i utbildningen, samt tryggheten för barn och elever, bokas så långt som möjligt korttidsvikarierna till samma enheter som de tidigare vikarierat på. Korttidsvikarier anställs dock inte till specifika enheter utan den förskola/skola som har störst behov av bemanning tilldelas resurser.

För en långsiktig hållbar kompetensförsörjning behöver förvaltningen minska användningen av timavlönade till förmån för månadsavlönade. Enligt Arbetsgivarpolicyen i Linköpings kommun ska timanställningar användas restriktivt. Att Linköpings kommun är en attraktiv arbetsgivare är oerhört viktigt. Det handlar om goda villkor men också om att det finns möjlighet att utvecklas på jobbet.

Kriterier vid anställning

Lämplighet, kompetens och språkkunskaper är kriterier som gäller vid anställning av korttidsvikarier till samtliga skolformer. Det finns inget krav på att korttidsvikarier ska ha pedagogisk utbildning, den lägsta nivån är gymnasieutbildning eller vuxenutbildning motsvarande gymnasiet.

Vad gäller språkkunskaper så genomförs just nu en pilot, *Språkhöjande insatser för medarbetare i förskolan*. Så småningom kommer språkrav och språkbedömning i samband med anställning av medarbetare att gälla alla verksamheter. En åiterrapportering gjordes till barn- och ungdomsnämnden 2023-11-23 §159 om den långsiktiga planen för detta.

Långsiktig strategi

Den långsiktiga planen är att ha en grundbemanning som klarar av viss frånvaro genom en organisation där verksamheten anpassas utifrån de förutsättningar som frånvaro innebär. Detta minskar behovet av korttidsvikarier inom förskola och skola.

Till skolorna på Linköpings landsbygd utgår ett landsbygdsstöd för att kompensera för högre kostnader, bland annat knutna till personalförsörjningen. På några landsbygdsskolor har man en ökad grundbemanning istället för att lägga en del av budgeten på korttidsvikarier då det är svårt att få vikarier att åka till skolor på landsbygden.

Inom förskolan genomförs ett förändringsarbete kring bemanningsplanering. Syftet är att andelen tillsvidareanställda ska öka till förmån för korttidsvikarier, på så sätt får fler trygga anställningsformer. Arbetssättet som kallas samplanering innebär att det varje dag finns ett antal resursspass fördelade på medarbetare inom ett rektorsområde. Det skapar en mer förutsägbar vardag och ökar tryggheten för medarbetarna. Genom samplanering finns en grundbemanning som kan täcka frånvaro under de första två veckorna. I de områden samplanering införts har det gett positiv effekt på arbetsmiljön och korttidsfrånvaron har minskat.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Nämndinitiativ (C) - Underlätta för skolor och förskolor att hitta vikarier, svar (mars-24)

Nämndinitiativ (C) - Underlätta för skolor och förskolor att hitta vikarier

Kommunala mål

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Utbildningsförvaltningen

Robert Bredberg

Beslutet skickas till:
Rickard Kullenberg (C)